

Magdalena Biejat
Marcelina Zawisza
Anna Maria Żukowska
Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej IX kadencji

Warszawa, dnia 2 października 2020 r.

Mikołaj Pawlak
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Chocimska 6
00-791 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku!

Kierujemy do Pana ten list jako posłanki Lewicy, opcji politycznej, która konsekwentnie reprezentuje interesy grup słabszych i dyskryminowanych. Taką grupą z całą pewnością są dzieci, które zgodnie z Konstytucją RP podlegają szczególnej ochronie — dlatego znalazł się tam zapis o powołaniu stanowiska Rzecznika Praw Dziecka. Zgodnie z art. 72 Konstytucji Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, w szczególności przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Przypominamy także, że każdy obywatel i obywatelka — a więc także dzieci — zgodnie z art. 68 Konstytucji, ma prawo do ochrony zdrowia. To Pańskim zadaniem jest stanie na straży tych praw.

Niestety, w ciągu ostatnich dwóch lat, odkąd objął Pan stanowisko Rzecznika Praw Dziecka, próżno dopatrywać się działań zapewniających realizację podstawowych praw dzieci i młodzieży do wolności od przemocy czy okrucieństwa, do prawidłowego rozwoju, pełnego dostępu do edukacji i ochrony zdrowia. Posłowie i posłanki RP w tym roku po raz kolejny nie otrzymali pełnej informacji o Pańskich działaniach, jednak według naszej wiedzy nie podjął Pan żadnych kroków w kierunku opracowania i wdrożenia skutecznych procedur

chroniących dzieci przed przemocą domową. Nie próbował Pan rozwiązać takich problemów jak trudności w dostępie do alimentacji. Nie działał Pan na rzecz zwiększania udziału ojców w wychowaniu dzieci czy zmian w nieprzyjaznym i nieczytelnym dla rodziców systemie podziału opieki w związku z rozwodem czy rozstaniem. Nie zrobił Pan nic w sprawie rosnącego problemu porwań rodzicielskich. Nie poświęcił Pan czasu ani energii na kwestie związane z pieczą zastępczą - wciąż funkcjonują w Polsce domy dziecka, co więcej, wciąż trafiają do nich dzieci poniżej 3. roku życia. W żaden sposób nie zareagował Pan na szokujące doniesienia o skali przemocy seksualnej wobec dzieci w Kościele Katolickim. Zdaje się Pan nie zauważać problemu przemocy rówieśniczej w pogrążonej w chaosie polskiej szkole. Zupełnie przeoczył Pan zagrożenia związane z cyberprzemocą i samotnością dzieci i młodzieży w przestrzeni internetowej. Zawiódł Pan w okresie pandemii, kiedy dziesiątki tysięcy dzieci — ze względu na ubóstwo czy niewydolność wychowawczą rodziców — zostały realnie wykluczone z systemu edukacji.

Szczególnie pilną i bolesną kwestią, którą jak dotąd zanieczywał Pan w swojej działalności, jest kryzys zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. W dużej mierze wynika on z faktu, że państwo nie jest w stanie odpowiadać na zagrożenia, o których piszemy wyżej.

Już w 2018 r. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, jedna z najstarszych i najbardziej godnych zaufania organizacji zajmujących się prawami dziecka w Polsce, apelowała do Ministra Zdrowia o poprawę sytuacji. “W 2016 r. ponad 10 tysięcy dzieci i młodzieży było hospitalizowanych z powodu zaburzeń zachowania i zaburzeń psychicznych. Rośnie też liczba małych dzieci dokonujących prób samobójczych. W 2017 r. było to 730 zarejestrowanych prób. Pod względem liczby dzieci, które dokonały próby samobójczej zakończonej zgonem, Polska zajmuje niechlubne drugie miejsce w Unii Europejskiej. Oficjalne statystyki nie odzwierciedlają jednak skali problemu. Szacuje się, że ok. 10% populacji dzieci i młodzieży w Polsce cierpi na zaburzenia zdrowia psychicznego. Problemy ze zdrowiem psychicznym są też najczęstszym tematem, z jakim dzwonią dzieci na Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111, prowadzony przez naszą Fundację. Prognozy WHO wskazują, że problemy ze zdrowiem psychicznym, w tym depresja, będą głównym wyzwaniem zdrowotnym w najbliższych latach” - pisały w 2018 roku działaczki FFDS.

Z raportu NIK wynika, że sytuacja od tego czasu nie tylko nie uległa poprawie, ale zmieniła się na gorsze. W 2018 roku doszło do 772 prób samobójczych, zaś tylko w I półroczu 2019 roku — aż do 485. Izba w swoim raporcie zwraca uwagę na znane i omawiane szeroko problemy: brak dostatecznej liczby psychiatrów i psychologów dziecięcych (w całym kraju zawód ten wykonuje zaledwie 419 osób, z czego jedna trzecia ma więcej niż 55 lat), nierównomierne rozmieszczenie na przestrzeni kraju specjalistów, oddziałów psychiatrycznych i poradni zdrowia psychicznego dedykowanych dzieciom i młodzieży czy długi czas oczekiwania na pomoc. Wnioski z raportu są jasne: “system leczenia psychiatrycznego dzieci i młodzieży nie zapewnia tej populacji pacjentów kompleksowej i powszechnie dostępnej psychiatrycznej opieki zdrowotnej”. Pańskim konstytucyjnym obowiązkiem, jako Rzecznika Praw Dziecka, jest troska o zmianę tego stanu rzeczy.

Szczególnie wrażliwą i zagrożoną grupą jest obecnie młodzież LGBT. Jak wynika z raportu Kampanii Przeciw Homofobii “Sytuacja społeczna osób LGBT w Polsce”, aż 70 proc. osób z tej grupy ma myśli samobójcze. Obecnie, w związku z nienawistną nagonką na osoby LGBT, prowadzoną od miesięcy przez rząd, media i Kościół Katolicki, sytuacja może wyglądać jeszcze gorzej.

Apelujemy, żeby przestał Pan — jako przedstawiciel państwa — przyczyniać się do tej sytuacji. Z przykrością stwierdzamy, że zamiast stanąć w obronie grupy, którą ma Pan obowiązek chronić przed przemocą, bierze Pan udział w działaniach wymierzonych w dyskryminowaną mniejszość. Nie można inaczej potraktować Pańskiej interwencji w sprawie “Warszawskiej polityki miejskiej na rzecz społeczności LGBT” oraz kuriozalnych wypowiedzi o “lekach zmieniających płeć”, które przynosić mają do szkół edukatorzy seksualni. Nawołujemy, aby zaprzestał Pan powielać szkodliwy, dehumanizujący język, według którego geje, lesbijki, osoby biseksualne czy transpłciowe są “ideologią”, w dodatku — jak Pan twierdził — “sprzeczną z patriotyzmem”. Takie demoralizujące wypowiedzi i postawy bezpośrednio przyczyniają się do wzrostu przemocy systemowej i rówieśniczej wobec dzieci i młodzieży LGBT, a tym samym stają się powodem depresji i prób samobójczych.

Wzywamy Pana do natychmiastowego wycofania się z krzywdzących, obraźliwych wypowiedzi na temat osób LGBT w Polsce oraz podjęcia realnych działań mających na celu pełną realizację praw wszystkich dzieci i młodzieży do dostępnej, profesjonalnej opieki zdrowotnej, a także wolności od przemocy i dyskryminacji.

Proszę o przesłanie odpowiedzi na adresy mailowe: magdalena.biejat@sejm.pl, marcelina.zawisza@sejm.pl, anna.zukowska@sejm.pl w ciągu czternastu dni od wpłynięcia pisma, zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. 1996 Nr 73 poz. 350 z późn. zm.).

Z poważaniem

Posłanka na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Magdalena Biejat
/-/

Posłanka na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Marcelina Zawisza
/-/

Posłanka na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Anna Maria Żukowska
/-/